Luupissa Lappilaiset pohtivat työtään ja tulevaisuuttaan

Terttu Pohtila

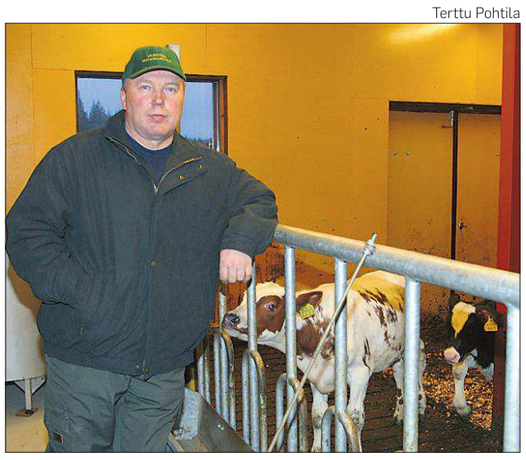

Aina sanotaan, että maatalouden tulee sopeutua muutoksiin. Sopeutuminen ei kuitenkaan voi jatkua loputtomiin.

Kaupungin kautta takaisin maalle

Hannu Arola

26 vuotta maanviljelijänä

Palasimme Rovaniemeltä vaimoni Pirjon kanssa viljelemään kotitilaani Sallan Varvikkoon vuonna 1981, kun sukupolvenvaihdos tuli ajankohtaiseksi.

Rakensimme uuden 86 lihasonnin navetan, joka oli tuolloin Lapin suurimpia. Nyt se on kaikkein pienimpiä, sillä keskimäärin lihasonninavetoissa on noin 200 eläintä. Kolme vuotta sitten laajensimme tuotantoa ja otimme emolehmiä, joita on nyt 28. Niiltä saamme vasikoita, joiden hankkiminen oli muuttunut koko ajan vaikeammaksi.

Maanviljelys on pitkäjänteistä toimintaa. Euroopan Unionin politiikka on kuitenkin lyhytjänteistä ja tempoilevaa. Suurten investointien aikaan pitäisi tietää linjaukset ainakin kymmenen vuoden päähän, mutta nyt ne muuttuvat joka vuosi.

Aina sanotaan, että maatalouden tulee sopeutua muutoksiin. Sopeutuminen ei kuitenkaan voi jatkua loputtomiin, raja on nyt tullut vastaan. Jos tukipolitiikka vielä huononee, maatalous ei voi jatkua Suomessa.

Meidän tulevaisuuteemme vaikuttaa paljon emolehmäpalkkion säilyminen. Sen on säilyttävä, jotta tuotanto olisi kannattavaa. Toinen ehdottoman tärkeä asia on, että tukia pitäisi saada myös uusille raivatuille pelloille. Työn kannalta olisi hyvä, että pellot olisivat lähellä. Tuissa pitää muistaa, että ne ovat kaupan ja kuluttajan tukea, jotta ruoka ei olisi liian kallista. Maanviljelijä hankkii koneita, tarvikkeita, lannoitteita ja polttoaineita ja antaa samalla työtä muille.

Varmaa on, että ihmiset tarvitsevat ruokaa aina. Suomen pitää pitää elintarviketuotanto pystyssä. Muualta saa halpaa ruokaa niin kauan kuin dumppauseriä riittää, mutta jos maailmalla tulee jostain syystä vaikeat ajat, täällä tulee nälkä ilman omaa tuotantoa.

Töitä tehdään seitsemänä päivänä viikossa, mutta itse päätät milloin otat päiväunet.

On mahdotonta nähdä kymmenen vuoden päähän, mutta uskomme kuitenkin tulevaisuuteen. Jos valtiovalta ei tee viljelyä mahdottomaksi, tila siirtyy tilan töihin kasvaneelle 26-vuotiaalle pojallemme Jarille lähivuosina. Sitä ajatellen olemme tehneet jatkajalle parempia päiviä.

Viime vuonna peruskorjasimme navetan, ja tänä kesänä rakensimme vasikoille juottamon ja raivasimme seitsemän hehtaaria peltoa. Lisäksi kunnostimme saman verran vanhoja sarkoja. Meillä on naapurin kanssa yhteinen kaivinkone. Myös lämpökeskus on uusittu.

Investoinneissa pitää olla tietty varovaisuus, koska tulevaisuudesta ei koskaan tiedä. Rakentamisessa vain sähkötyöt tekee vieras, muuten teemme kaiken itse.

Sivutoimena meillä on pieni hirsiveistämö. Hittituote ovat koirankopit, joita menee paljon.

Toivon, että ilmastonmuutos ei muuta kesien säitä ääripäitä kohti. Viime kesä oli litimärkä, sitä ennen oli rutikuivia kesiä.

Parasta maanviljelijän työssä on itsenäisyys. Töitä tehdään seitsemänä päivänä viikossa, mutta itse päätät, milloin otat päiväunet.

TERTTU POHTILA

206

Aktiivisia maatiloja on eniten Lapissa Rovaniemellä, yhteensä 206 tilaa. Seuraavaksi eniten aktiivitiloja on Torniossa, 189, ja Sodankylässä, 186 tilaa.

Ulkomaalaiset muuttavat Lappiin töihin

Siirtolaisuus: Läänissä asuu 90 eri kansallisuutta

TERTTU POHTILA
Kemijärvi

– Nykyisin suurin osa ulkomaalaisista tulee Lappiin työn perässä. Ennen maakuntaan muutettiin useimmiten perhesyistä, arvioi Lapin liiton kehittämisjohtaja **Maiju Hyry**.

Yleisimpiä aloja ovat palvelualat, mutta myös asiantuntijatehtävät esimerkiksi yliopistolla. Toisaalta osalle maahanmuuttajista työttömyys on vaikea ongelma. Lapissa asuvista ulkomaalaisista kolmasosa on työttöminä, ja monet joutuvat vaihtamaan alaa Suomeen tultuaan.

Suurimpia syitä työttömyyteen ovat heikko kielitaito ja myös ennakkoluulot.

Hyry kertoo, että suuri osa maahanmuuttajista on vailla koulutusta, mutta osalla on hyvinkin korkea koulutus.

Maahanmuuttajat toimivat suomalaisia useammin yrittäjinä.

– Lappiin tulee vuosittain 135 kiintiöpakolaista. Kieltä opittuaan ja kotouduttuaan monet heistä hakeutuvat Etelä-Suomeen, jossa työmahdollisuudet ovat paremmat, ja jossa on enemmän oman maan kansalaisia, hän toteaa.

Hyryn mukaan Lapissa on 600 – 700 ulkomaalaista opiskelijaa ammattikorkeakoulujen ja yliopiston englanninkielisissä koulutusohjelmissa.

Monet valitsevat Lapin opiskelupaikaksi kiinnostavan koulutuksen ja maakunnan eksotiikan takia. Lisäksi koulutus Suomessa on ilmaista.

Lapin yleisimmät ulkomaalaisryhmät ovat ruotsalaiset, venäläiset, burmalaiset, afganistanilaiset, virolaiset ja saksalaiset.

Viranomaisten toiminnan ohjenuoraksi tarkoitettu vasta valmistunut Lapin maahanmuuttostrategia etsii keinoja maahanmuuttajien kotouttamisen vauhdittamiseen, heidän työllisyytensä parantamiseen sekä monikulttuurisuuden edistämiseen.

Lapille ja koko Suomelle on Hyryn mukaan tärkeää myös työperäisen maahanmuuton edistäminen, sillä osaavasta työvoimasta tulee pulaa suurten ikäluokkien jäädessä eläkkeelle muutamien vuosien päästä.

– Taloudellinen heikko tilanne lisää työttömyyttä Suomessa tänä ja ensi vuonna, ja nyt työttömyyden hoito on tärkein asia, Hyry korostaa.

Hän kuitenkin muistuttaa, että suurten ikäluokkien eläköityessä muutos on niin raju, että silloin työvoimaa tarvitaan myös Suomen ulkopuolelta.

Hyryn mukaan Lapissa on matkailun myötä totuttu kansainvälisyyteen, joten asenteet ulkomaalaisia kohtaan on pääosin myönteiset.

Fakta

Tilastoa

Lapissa on 2522 ulkomaalaista, jotka edustavat noin 90 eri kansallisuutta.
Heistä noin 1100 asuu Rovaniemellä, 800 Kemi-Tornion alueella, 200 Tunturi-Lapissa ja noin 400 muualla Lapissa.

Määrä on noin 1,4 prosenttia lappilaisista.
Koko Suomessa ulkomaalaisia on 2,5 prosenttia väestöstä.

Miksi tulit Suomeen? Mitä mieltä olet Lapista?

Terttu Pohtila

Turkissa syntynyt Muzaffer Taylan kaipaa Lapissa merta.

Lapille ja koko Suomelle on tärkeää myös työperäisen maahanmuuton edistäminen.
Maiju Hyry
Kehittämisjohtaja

Muzaffer Taylan

Ravintolayrittäjä, synnyinmaa Turkki

Tulin Rovaniemelle 15 vuotta sitten. Olen asunut Muoniossa, Ylläksellä ja Kilpisjärvellä ja työskennellyt hotelleissa ja ravintoloissa. Sallaan muutin noin kuusi vuotta sitten ravintolanpitäjäksi.

Olen aina yrittänyt välttää kaupunkielämää, koska luonto on tärkeä minulle, ja sitä löytyy täältä Lapista.

Elin Länsi-Turkissa meren rannalla, ja merta kaipaan Lapissa. Kaipuuta toisaalta tasoittaa lumi ja kaunis kunnon talvi, jota en saanut kokea Turkissa. Turkissa Suomea sanotaan liljojen maaksi, koska täällä lumipeitteiset puut ovat kauniita kuin liljat.

Sallasta on viime vuosina lähtenyt paljon varsinkin nuoria ihmisiä, mutta toivon, että kehitys kääntyy valoisammaksi.

Kemijärvellä on lempeämpi ilmasto kuin Montshegorskissa.

Antonina Hietajärvi

Postivirkailija, synnyinmaa Ukraina

Saavuin Lappiin Montshegorskista 2,5 vuotta sitten. Tutustuin siellä mieheeni, kun hän kävi siellä evankeliointimatkoilla. Kemijärvellä on lempeämpi ilmasto kuin Montshegorskissa, ja kaamos on täällä lyhyempi. Kemijärvi on pieni, kodikas paikka.

Elämä Suomessa on helppoa, ja palvelut toimivat hyvin, esimerkiksi remonttimiehen saa nopeasti.

Alussa oli vaikeaa, mutta nyt viihdyn täällä hyvin. Olen edelleen Venäjän kansalainen.

Opin suomen kieltä vuoden mittaisella kurssilla, ja olen saanut ystäviä. Minulla on sydämessäni rauha.

Jos ihminen on rauhaton, mikään ei ole hyvin.

Ajan mittaan opin kielen, ja olen saanut Kemijärveltä paljon ystäviä.

Zilda Santos-Lahtela

Myymälänhoitaja, synnyinmaa Brasilia

Muutin Kemijärvelle vuonna 1994. Lappiin minut toi rakkaus kemijärveläiseen mieheen, jonka tapasin Brasiliassa ensimmäisen kerran vuonna 1988.

Muutto kuuman auringon alta iloisten brasilialaisten keskeltä hiljaisten suomalaisten kylmään maahan oli suuri muutos. Alku oli vaikea, sillä en ymmärtänyt kieltä, ja kulttuuri oli erilainen.

Elämäni käännekohta oli uskoontulo vuonna 1997.

Nyt kaikki on hyvin, vaikka liukkaista keleistä ja kylmyydestä en tosin pidä edelleenkään.

Olen iloinen siitä, että minulla on ollut Suomessa koko ajan töitä. Kuuden viime vuoden ajan olen työskennellyt kirpputorin myymälänhoitajana.

Bart Braafhart tuli Suomeen ensimmäisen kerran matkailijana.

Bart Braafhart

Projektikoordinaattori, synnyinmaa Hollanti

Suomeen tulin matkailijana ensimmäisen kerran vuonna 1978, ja pidin maasta niin paljon, että halusin asua täällä. Monien vierailujen jälkeen muutin Sallaan vuonna 1999.

Mielestäni elämän laatu on täällä todella korkea. Täällä on tilaa ja avaruutta, ja elämäntapa on täysin erilainen suurkaupunkeihin verrattuna.

Asuin Hollannissa alueella, jossa asuu 3500 ihmistä neliökilometrillä. Sallassa asuu keskimäärin yksi ihminen neliökilometrillä.

Hollannissa lyödään joka vuosi ruuhkaennätykset, ja sadan kilometrin matkaan saattaa kulua monta tuntia.

Sallassa on ruuhka, jos kolme autoa ajaa peräkkäin.

Mielestäni lappilaiset ovat normaaleja. Tällä tarkoitan sitä, että täällä on turvallista, ja ihmiset kunnioittavat toisiaan kaikin tavoin.

Jane Lentsson

Yrittäjä, synnyinmaa Irlanti

Ihastuimme Kemijärveen käydessämme täällä työmatkoilla, ja muutimme tänne puolitoista vuotta sitten. Lappilaiset eivät arvioi toisia ulkoisten seikkojen, kuten auton ja työn perusteella. Entisissä kotimaissani Espanjassa ja Hollannissa suurista yrityksistä ei viedä rahoja pankkiin ilman vartijaa. Täällä se onnistuu. Kaamos ja kylmät talvet eivät haittaa minua, ne vain tuovat esille Lapin kauneuden.

On kiehtovaa seurata, kuinka luonto ja ihmiset elävät kylmän vuodenajan läpi. Toivottavasti matkailun parissa työskentelevät lappilaiset huomaisivat paikkakuntiensa hyvät puolet ja erikoisuudet, joita he itse pitävät itsestäänselvyyksinä, mutta jotka ovat matkailijoille tärkeitä.

Suomi tarvitsee kansainvälisessä yhteistyössä menestyäkseen omaa kulttuuriperintöään arvostavia ulkomaalaisia.

Maria Jaskiewicz

Liikenneinsinööri, synnyinmaa Puola

Matkasin Puolasta Suomeen avomieheni luo vuonna 1991, jolloin syntyi myös yhteinen poikamme. Mielestäni suomalainen elämä ja kulttuuri avautuvat ulkomaalaiselle vaikeasti. Itselleni kirjastossa työskentely muodosti väylän kielen oppimiseen.

Ihminen kotiutuu sinne, jossa ovat lähimmät ihmiset, ja niin kävi myös minulle. Slaavilaisena minua oudoksuttaa suomalaisissa tietynlainen etäisyys ja reviiriajattelu, mutta toisaalta kiehtoo suorapuheisuus ja sitkeys, joihin ehkä luonto on vaikuttanut.

Suomalaisilla on varsin paljon ennakkoluuloja ulkomaalaisia ja varsinkin heidän osaamistaan kohtaan.

1930-luku

1930 Ounaskosken rautatiesilta valmistui.

Lapin Kansan päätoimittaja Lauri Kaijalainen valittiin maalaisliiton kansanedustajaksi.

Rovaniemen murhapoltto.

1931 Maantie Inarista Petsamoon valmistui.

1932 Lapin Kansa kertoi, että Rovaniemellä oli nähty kaksi neekerimatkailijaa.

1933 Talouslama varjosti Rovaniemen maalaiskunnan taloutta ja valtio otti kunnan valvontaansa. Veroäyri nostettiin kerralla 9,20:sta 16,80:aan.

1934 Talouslaman vaikea vuosi. Rovaniemellä pakkohuutokaupattiin 235 tilaa.

Rautatie Kemijärvelle vihittiin käyttöön heinäkuussa.

1935 Urheiluseura Muurolan Kisa-Veikot perustettiin.

Eino Miettunen tuli Rovaniemen kanttoriksi.

Rovaniemellä ja Saarenkylässä oli 526 puhelinta.

1936 Hotelli Pohjanhovi valmistui.

Rovaniemen Valtakadun ja Ounaskosken sillan risteykseen avattiin Shellin huoltoasema.

Kuolajärven pitäjän nimi muutettiin Sallaksi.

1937 Kittiläläinen, Ounasvaaran Hiihtoseuraa edustanut hiihtäjä Pekka Niemi valittiin Suomen parhaaksi urheilijaksi.

Suomen ensimmäiset syöksy- ja pujottelukilpailut pidettiin Sallatunturilla.

1938 Lapin lääni itsenäistyi omaksi läänikseen.

Kaarlo Hillilästä tuli ensimmäinen maaherra.

Pyhätunturin kansallispuisto perustettiin.

1939 Neuvostoliitto hyökkäsi rajan yli ja eteni Kemijärven Mäntyvaaraan saakka.

Pentti J.P. Seppänen valittiin tiukassa äänestyksessä Rovaniemen kappalaiseksi. Hän ohitti niukasti Väinö Havaksen.

1930 Lapuan liikkeen toiminnan aika.

Talonpoikaismarssi.

1931 P.E. Svinhufvud valittiin Suomen presidentiksi. Eduskuntatalo käyttöön.

Lama näkyi suurtyöttömyytenä.

1932 Kieltolaki kumottiin ja ensimmäiset Alkot avattiin.

Mäntsälän kapina, joka päättyi Lapuan liikkeen lakkauttamiseen.

1933 Miss Suomi -kilpailuja alettiin järjestää säännöllisesti.

Adolf Hitler nousi valtaan Saksassa.

1934 Ester Toivonen Miss Euroopaksi.

Aku Ankka näki päivänvalon.

1935 Valentin Vaalan elokuva Kaikki rakastavat, jossa Ansa Ikonen ja Tauno Palo esiintyivät ensi kertaa yhdessä.

Tuberkuloosi oli yleisin kuolinsyy.

1936 Näytelmä Niskavuoren naiset ensi-ilta.

Espanjan sisällissota puhkesi.

1937 Kyösti Kallio valittiin presidentiksi.

Disneyn ensimmäisen pitkän animaatioelokuvan Lumikki ja seitsemän kääpiötä ensi-ilta.

1938 Helsingin Olympiastadion vihittiin käyttöön.

Saudi-Arabiasta löytyi öljyä.

Lazio Biro keksi kuulakärkikynän.

1939 Talvisota alkoi.

F.E. Sillanpäälle Nobelin kirjallisuuspalkinto.